

DIGITĀLO KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2021. gada aprīlis

Cienījamie programmas “Latvijas skolas soma” koordinatori, izglītības iestāžu vadītāji un pedagogi,

Mums ir patiesi liels gandarījums, ka tiešsaistes un digitālās kultūras norises tiek izmantotas tikpat aktīvi, cik klātienēs norises pirms COVID-19 pandēmijas radītajiem ierobežojumiem. Pavasaris atnes svaigas, priekpilnas atsauksmes un viedokļus no skolotājiem un skolēniem, kas devušies kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” piedzīvojumā. Tieši tāpēc šo aprīļa jaunumu lapu vēlamies iesākt ar fragmentiem no dažiem pieredzes stāstiem, cerot, ka tie gan sniegs jaunas ierosmes kultūras norisēm Jūsu skolā, gan iedvesmos arī Jūs dalīties ar skolēnu vērtējumu apkopojumu un Jūsu pašu metodiskajiem atradumiem.

Daži piemēri kultūras norišu izmantošanai mācību darbā un skolēnu atsauksmes:

Sējas skolas 4.–9. klašu skolēniem, tuvojoties komponista Imanta Kalniņa 80 gadu jubilejai, tika piedāvāta tiešsaistes koncertlekcija “Imants Kalniņš. 80” par šo Latvijai tik nozīmīgo personību. Norisi kopā plānoja klašu audzinātāji, vizuālās mākslas, mūzikas un latviešu valodas skolotāji, izstrādājot katrā mācību satura jomā savu uzdevumu saistībā ar redzēto, dzirdēto un uzzināto. Koncertlekcijā skolēni izzināja nozīmīgus Imanta Kalniņa dzīves gājuma notikumus dažādos Latvijas vēstures periodos un mūsdienās. Tāpat jauniešiem bija iespēja dzirdēt profesionāļu izpildītas populārākās Imanta Kalniņa komponētās dziesmas.

Krāslavas Valsts ģimnāzijā viena no tēmām, kurai šogad 10. b klase pievērs uzmanību integrētajā mācību priekšmetā “Vēsture un sociālās zinātnes”, ir vēstures interpretācijas un kino loma vēstures izpratnē. Skolēni veica aptauju un noskaidroja, ka viens no populārākajiem vēstures periodiem viņu radnieku un draugu vidū ir Ulmaņlaiki, tāpēc tika pētīts šī laikposma atspoguļojums gan rakstītajos, gan vizuālajos darbos, analizējot mītus par “labajiem Ulmaņlaikiem”. 10. b klases skolēni skatījās filmu “Bille”, jo tā ir veidota pēc Vizmas Belševicas tāda paša nosaukuma darba motīviem un autore pati bija tā dēvēto Ulmaņlaiku bērns. Lielākā daļa skolēnu bija patīkami pārsteigti par režisores Ināras Kolmanes paveikto un ieteiktu filmu noskatīties gan jauniešiem, gan vecākiem, jo to var izmantot Latvijas vēstures izpratnei pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu nogalē, vienlaikus atceroties, ka pagātne ir viena lieta, taču pagātnes vēsturiskie naratīvi – kaut kas pavisam cits, jo spēlē iesaistās politika, valstis, nācijas filmas veidotāja individuālā izpratne.

Rīgas Kultūru vidusskolas 1. klašu skolēniem Latvijas Leļļu teātra izrāde “Un atkal Pifs” ir rosinājusi pašiem pamēģināt atdzīvināt pasaku tēlus latviešu pasakai “Kā ezis zaķi noskrēja”, veidojot ēnu teātri. Ēnu teātra piemērus varat apskatīt mūsu mājaslapā: <https://lv100.lv/jaunumi/skoleni-iedvesmojas-no-lellu-izrades-un-veido-savu-enu-teatri/>.

Daugavpils 12. vidusskolas 6. klašu skolēni martā Latvijas vēstures stundās apguva tēmu “Senlatviešu tautas līdz 13. gs. Sadzīve un tradīcijas”. Sadarbojoties vēstures un vizuālās mākslas skolotājiem, skolēniem piedāvāja vizualizēt iegūtās zināšanas – zīmēt vēsturiskas latvju sētas, gūstot iedvesmu un papildu zināšanas muzejpedagoģiskajā nodarbībā “Gadskārtu ieražas Dienvidkurzemes sētā”, ko piedāvāja Liepājas muzeja darbinieces. “Nodarbība man ļoti patika, īpaši, kad stāstīja par muzeja eksponātiem un rādīja tos. Lielu daļu no tiem mēs nebijām dzīvē redzējuši. Piemēram, dažādas zirglietas un milzīgus pakavus,” saka skolēns Kaspars. Tas ir veids, kā Daugavpils skolēni var mācīties Liepājas muzejā.

Savukārt Daugavpils 12. vidusskolas 11. un 12. klašu skolēni augstu novērtēja muzikālo izrādi “No Veidenbauma neaizbēgsi”, atzīmējot šādas formas lietderību: “Lai pastāstītu par kāda zināma cilvēka dzīvi, darbiem un uzskatiem, nepieciešamas stundas, dienas, pat gadi. Bet cik interesanti un lietderīgi koncentrēti piedāvāt svarīgu informāciju – pilnu ar radošumu, jautrību un mūziku! Šķiet, ka lieliskāk nevar būt! Bija prieks redzēt tik interesantu Eduarda Veidenbauma dzejas un dzīvesstāsta interpretāciju.”

Cesvaines vidusskolas skolēni marta sākumā tiešsaistē skatījās Ērika Vilsona monoizrādi “Rūdolfa Blaumaņa “Pazudušais dēls”” un baudīja koncertu “Imants Kalniņš. 80”. Savukārt 12. klases skolēni piedalījās konferencē “X stunda. Barikādēm 30”.

Tukuma Raiņa ģimnāzijas izcilā pieredze, kā izmantot Latvijas Nacionālā teātra izrādes “Bille” ierakstu, atrodama šeit: <https://trgavizestrops.wordpress.com/2021/03/15/tikai-tris-aktieri-nospele-tik-daudz-lomu/>. Izrādes noskatīšanās bijusi kā izejas punkts, lai veidotu sarunas ar skolēniem par dažādiem aspektiem: laikmeta iezīmēm, vērtībām, valodas lietojumu teātra izrādē un mūsdienās.

Liels paldies visiem, kuri sniedza šos piemērus. Būsim priecīgi dalīties arī ar Jūsu skolas pieredzi!

Tāpat esam patiesi priecīgi par skolēniem, kas programmu “Latvijas skolas soma” izzina ne tikai kultūras norisēs, bet arī savos zinātniski pētnieciskajos darbos. Lepojamies ar Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas 12. klases skolnieci Artu Mariju Aumeisteri un viņas pētniecisko darbu “Programma “Latvijas skolas soma” – Cēsu novada vidusskolēnu valstiskās identitātes stiprinātāja” un Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolas–liceja 12. klases skolnieci Valeriju Kiseļovu ar darbu “Programmas “Latvijas skolas soma” ieguldījuma mācību un audzināšanas procesā izvērtējums”, kas no reģionālajām kārtām tika izvirzīti Zinātnisko pētījumu lasījumu valsts konferencei. Sveicam Artu ar iegūto 3. pakāpi sociālo zinātņu sekcijā, kurā tika prezentēti 145 darbi. Paldies arī darba vadītājai Dacei Eglītei. Šis skolēnu veiktais darbs ir vērtīgs ieguldījums programmas pētīšanā un attīstībā. Novēlam turpināt uzdot jautājumus un meklēt atbildes, kas bagātina mūsu kultūras pieredzi.

Šajā izlasē ievietoti tiešsaistes un digitālie norišu piedāvājumi. Cerot uz iespēju, ka būs atļautas ārtelpu norises, pievienojam arī informāciju par kustību un objektu izrādi “Pareizā distance” un izrādi “Pagalms atdzīvojas”, kas noteikti ir uzaicināšanas vērtas, lai tās nelielās grupās, ievērojot visus drošības noteikumus, varētu noskatīties maksimāli plašs apkārtējo skolu skolēnu skaits.

Vienlaikus mudinām Jūs neatstāt norises uz mācību gada noslēgumu un maksimāli iekļaut tās skolas darbā jau tagad, lai bagātinātu ikviena skolēna pieredzi.

Atgādinām, ka papildus šīm ikmēneša jaunumu lapām **informācija par programmā iekļautajām kultūras norisēm atrodama trīs vietās:**

- Kultūras ministrijas publiskotajos resursos “Kultūras norises bērniem un jauniešiem”: <https://www.km.gov.lv/lv/kulturas-norises-berniem-un-jauniesiem>,
- LV100 vietnes programmas “Latvijas skolas soma” sadaļā “Skolu pieredze un aktualitātes”: <https://www.lv100.lv/tag/140/skolassoma/?hl=lv>,
- Programmas “Latvijas skolas soma” lapā vietnē “Facebook”: <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>.

Abās pēdējās vietnēs atrodamas pašas jaunākās ziņas. Savukārt “Facebook” sniedz iespēju pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļā zem norises ieraksta, vai daloties ar kādu ierakstu, kā arī sasaistīt atsevišķas skolas vai novada publiskoto informāciju ar kopējo krājumu.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, bet, piemēram, piedāvājuma veidā nosūtītas tieši skolai, jāsazinās ar Latvijas valsts simtgades biroja programmas “Latvijas skolas soma” komandu.

Kultūras nozares profesionāļi jaunas norises var pieteikt, atsūtot aprakstu šādā formātā https://lv100.lv/Uploads/2020/01/28/pieteikums_latvijas_skolas_somas-norisei.docx uz adresi skolas.soma@km.gov.lv.

Ja rodas jautājumi par programmas administrēšanu, varat ieskatīties 12. februāra semināra ierakstā, kas pieejams šeit: <https://youtu.be/MIHN9ZIPCOc>.

Vēlot skaistu pavasari,

Programmas “Latvijas skolas soma” komanda

MŪZIKA

Koncertlekcija “Ceļojums apkārt pasaulei. Pasaka par Sprīdīti”

Piedāvā: SIA “Dzīvā skaņa”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma.

Kontaktinformācija: Jānis Ķirsis, e-pasts: info@janiskirsis.com, tel. nr.: 27452132

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <http://janiskirsis.com/latvijas-skolas-soma/>, <https://www.lv100.lv/jaunumi/ceļojums-apkart-pasaulei-pasaka-par-spriditi/>

Koncertlekcijā ar klausītājiem satiekas divi talantīgi mūziķi – somu izcelsmes latvietis Marko Ojala, kas ir akordeona un ģitāras virtuozs, un talantīgā dziedātāja Rūta Dūduma, lai ar mūzikas starpniecību izstāstītu mūsdienu versiju pasakai par Sprīdīti. Tas ir ceļojums apkārt pasaulei, sastopot dažādu valstu kultūru un uzzinot par šo valstu saikni ar Latvijas vēsturi. Caur vizuāli krāšņu un muzikāli bagātīgu programmu mūziķi skolēniem vēlas izstāstīt par Latvijas vēstures un kultūras nozīmi pasaules ģeogrāfijas un vēstures kontekstā, tā ļaujot labāk izprast dažādu valstu valodas, kultūras.

Programmā skanēs ukraiņu, somu, zviedru tautas mūzika, kā arī latviešu tautas dziesmas un latviešu komponistu Imanta Kalniņa, Jāņa Lūsēna, Ivara Vīgnera un citu dziesmas.

Muzikāla saruna un koncerts “Džeza stunda jauniešiem”

Piedāvā: SIA “Lielais dzintars”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Aiva Juhneviča, e-pasts: aiva.juhneviča@lielaisdzintars.lv, tel. nr.: 28268404

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/dzeza-stunda-jauniesiem/>

Kopā ar džeza ekspertiem skolēni uzzinās, kuras ir slavenākās džeza mūzikas ierakstu kompānijas, kuri ir pasaules spožākie džezeņi, kas bija pirmie Latvijas džeza pionieri un kuri ir Latvijas mūsdienu džeza karognesēji. Aizraujošo un izzinošo materiālu papildina īpaši veidotas vizualizācijas, kas jauniešiem brīvā un nepiespiestā formā atklāj interesantākos un nozīmīgākos faktus par dzezu.

Video pirmajā daļā kopā ar saksofonistu, džeza pasniedzēju Denisu Paškeviču un pianistu, komponistu Kristapu Vanadzīņu skolēni uzzinās svarīgāko par dzezu Latvijā un pasaulē, bet

otrajā daļā būs iespēja klausīties gan pasaules džeza klasiku, gan K. Vanadzīņa paša radīto mūziku viņa vadītā trio dzīvajā izpildījumā.

Norise ir digitāli pieejama Biļešu Paradīzes mājaslapā: <https://www.bilesuparadize.lv/lv/event/99233>. Iegādājoties ierakstu, skolotājs e-pastā saņems pieejas saiti un kodu, ar kuru varēs noskatīties video materiālu.

Muzikāli izglītojoša nodarbība “No trokšņa līdz skaņdarbam” kopā ar Liepājas Simfoniskā orķestra mūziķiem

Piedāvā: SIA “Lielais dzintars” sadarbībā ar Liepājas Simfoniskā orķestra mūziķiem

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Aiva Juhneviča, e-pasts: aiva.juhneviča@lielaisdzintars.lv,

tel. nr.: 28268404

Mērķauditorija: 1.–4. klase

Muzikāli izglītojošajā nodarbībā “No trokšņa līdz skaņdarbam” skolēni iepazīst ritma radīšanas pamatprincipus un, aktīvi līdzdarbojoties, profesionālu mūziķu vadībā nonāk no neizprotama trokšņa līdz pilntiesīgam skaņdarbam.

Nodarbība veidota kā piedzīvojums: Liepājas Simfoniskais orķestris (LSO) nonācis sarežģītā situācijā, jo, tuvojoties koncertam, sapratis, ka viņiem trūkst kādas latviešu tautas dziesmas pavadījuma. Skolēni tiek aicināti nākt palīgā izveidot muzikālo pavadījumu koncerta noslēguma skaņdarbam, izmantojot līdzīgi paņemtos priekšmetus, kas rada skaņu. Skolēni darbojas grupās, praktiski pielieto mūzikas stundās jau apgūtās zināšanas un iepazīst latviešu tautas mantojumu – tautas dziesmas. Izmantojot nodarbības vadītājas sniegtos padomus, bērni pielieto savu iztēli un fantāziju, reizē nostiprinot iepriekš skolā iegūtās zināšanas.

Nodarbība laikā Baltijā senākā orķestra (LSO) mūziķis pastāstīs par savu lomu orķestrī, kā arī iepazīstinās ar sava instrumenta spēli, kopā ar bērniem atskaņojot viņu apgūto tautas dziesmu, tādējādi veicinot bērnu izpratni par profesionālu mūziķu darba ikdienu un kultūras procesiem kopumā.

Nodarbība notiek interaktīvi “Zoom” platformā no koncertzāles “Lielais dzintars”.

Muzikāla saruna “Kā no nekā radīt mūziku”

Piedāvā: Duets “Santehniķi”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Elans Pureklis (e-pasts: santehnikilatvia@gmail.com,

elans.pureklis@gmail.com, tel. nr.: 25549140) un Emīls Mangulis (e-pasts:

emils.mangulis2@inbox.lv, tel. nr.: 26404262)

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/duets-santehniki-ka-no-neka-radit-muziku/>

Nodarbības mērķis ir papildināt skolēnu zināšanas un veidot interesi par mūziku, iepazīstoties ar savdabīgu mūzikas izpildījuma veidu un tā veicinot klausītāju iepazīt radošumu un jaunrades procesu. Duets “Santehniķi” ir izveidojuši neparastu instrumentu, kuru sauc trubafons. Instrumenta galvenā sastāvdaļa ir visparastākās santehnikas caurules, bet “kociņu” vietā noder pludmales čības. Nodarbības laikā, kas sastāv no stāstījuma, koncerta un sarunas ar skolēniem, klausītāji tiek iepazīstināti gan ar šī instrumenta sastāvdaļām un skanējumu, gan ar dueta

dalībnieku pieredzi mūzikā. Tiek atskaņoti daudzveidīgi skaņdarbi no pasaules klasikas līdz mūsdienu hītiem.

Muzikāla video saruna “Bungu bunkurs” par sitamajiem instrumentiem

Piedāvā: Rūdolfis Dankfelds

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Rūdolfis Dankfelds, e-pasts: Rudolfs.Dankfelds@gmail.com,

tel. nr.: 28374135

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/rudolfs-dankfelds-bungu-bunkurs/>

“Bungu bunkurs” ir intriģējoša un noslēpumaina vide, kurā mīt dažādi sitamie instrumenti no tuvām un tālām zemēm. Tie klusi un pacietīgi gaida mūzikas piedzimšanas brīdi, kad atkal tiks celti virszemē – uz koncertzāļu skatuvēm, lai piedalītos mūzikas radīšanas burvībā.

Mūziķis Rūdolfis Dankfelds sadarbībā ar teātra režisori Lauru Grozu piedāvā Latvijas skolu jauniešiem veidotu digitālu sarunu par sitamajiem instrumentiem, kas ļaus ieskatīties, kas notiek pagrabstāvā, un piedalīties muzikālā un izglītojošā procesā.

Kopīgi tiks apskatīts, kā latviešu izcilākie komponisti sitamos instrumentus pielieto savā oriģinālmūzikā, skolēni sajūtīs pasaules gaisu, pētīs saikni starp orķestra sitamajiem instrumentiem un bungu komplektu, apgūs Latvijas mūzikas vēsturi un aktivizēs abas smadzeņu puslodes.

Šīs sarunas mērķis ir iedvesmot vienam otru, jo Rūdolfa pieredze, sadarbojoties ar daudziem Latvijas vadošajiem populārās, džezā un akadēmiskās mūzikas izpildītājiem, ir unikāla. Skolēniem būs iespēja arī praktiski līdzdarboties un attīstīt savu ritma izjūtu.

TEĀTRIS

Latvijas Leļļu teātra virtuālās teātra telpas “Dīvānzāle” izrāžu ieraksti

Piedāvā: Latvijas Leļļu teātris

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Diāna Siliņa, e-pasts diana@lelluteatris.lv, tel. nr.: 26556669

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Latvijas Leļļu teātris piedāvā digitāli skatāmus sešu izrāžu ierakstus (“Lellīte Lolīte”, “Un atkal Pifs”, “Sniega Karaliene”, “Makss un Morics”, “Skroderdienas Silmačos”, “Zelta zirgs”), kā arī drīzumā būs pieejamas izrādes “Divas Lotiņas” un “Emīls un Berlīnes zēni”.

Plašāka informācija par izrādēm pievienotajā materiālā.

Izrāde jauniešiem “#Bezfiltra”

Piedāvā: SIA “Gods un...”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Zane Ellere, e-pasts: zane@godateatris.lv, tel. nr.: 20044673

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Izrāde apvieno tādas mūsdienu aktualitātes kā deju filmēšanu “TikTok” aplikācijā, satura veidošanu “YouTube” kanālam un bezatkritumu dzīvesveida tendences. Tajā varēs vērot draudzību, kuru pārbauda atšķirīgie uzskati, dzīves pieredze un statuss sabiedrībā. Vai sociālo tīklu popularitāte var izjaukt draudzību? Uz šo jautājumu tiks atbildēts izrādē.

Izrādes autors ir Klāvs Knuts Sukurs, režisors – Kaspars Gods. Izrādē piedalās aktieri Edgars Ozoliņš un Rolands Beķeris.

Izrāde notiek tiešsaistes platformā “Zoom”; pēc ierobežojumu atcelšanas tā būs pieejama arī klātienē.

Valmieras drāmas teātris piedāvā divas digitalizētas izrādes

Izrāde “Slinkums”

Piedāvā: Valmieras drāmas teātris

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Arnolds Osis, e-pasts arnolds.osis@vdt.lv, tel. nr.: 29141898

Mērķauditorija: 1.–6. klase

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/izrade-slinkums-tiessaiste/>

Trīs draugiem skolā tiek uzdots uzdevums, diemžēl ne visi no viņiem ir tik čakli, lai to izpildītu, taču viņiem tiek dota otra iespēja. Slinkākais no draugiem piedāvā iespēju pārējiem doties uz Sliņķu zemi. Tā ir vieta, kur pašam it nemaz nav jāpiepūlas, tur ir spīlvens, kas mācās tavā vietā, ēdiens, kas pats apēdas, un sporta stundās notiek treniņi slinkošanā. Šī pasaule šķiet ļoti kārdinoša, tā var sevī ievilkt un vairs nelaist vaļā. Slinkums kādreiz piemeklē ikvienu no mums, un ir pat veselīgi dažkārt paslinkot, bet ir jābūt uzmanīgiem, jo pārāk ilga slinkošana ir kaitīga veselībai un prātam.

Izrāde “Staburaga bērni”

Piedāvā: Valmieras drāmas teātris

Norises laiks: Pēc pieprasījuma no 9. aprīļa

Kontaktinformācija: Arnolds Osis, e-pasts arnolds.osis@vdt.lv, tel. nr.: 29141898

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.vdt.lv/lv/izrade/staburaga-berni>

“Staburaga bērni” ir viens no izjustākajiem un skaistākajiem bērnu dienu attēlojumiem latviešu literatūrā. Tas ir stāsts par diviem uzticamiem draugiem – Vīgantes muižas dārznieka dēlu Janci un muižas strādnieces dēlu Mārču. Zēni pavada kopā tikai vienu gadu, un, ja pirmajā iepazīšanās dienā Mārčs ar lielu neuzticību raugās uz savu jauno draugu, tad nākamajā pavasarī, Jurgos, šķiroties no Janča, Mārčam ir bezgala skumji un viņš pats saka,

ka tāda drauga kā Jancis viņam vairs nebūs. Un tiešām – dzīvais, drošais, atjautīgais, bezgala godīgais Jancis, kas nekad nepamet draugu nelaimē, kas neļauj darīt pāri vājākam, – tādu draugu un rotaļu biedru ikviens vēlētos iegūt. Lēnīgo, sākumā diezgan bailīgo un neapķērīgo Mārču draudzība ar Janci izveido drosmīgāku, atjautīgāku. Mārčs, kuram reibst galva, kāpjot lejā uz Liepavotu, vēlāk metas Daugavā, lai dabūtu laivu un izglābtu Janci, kuru ledus gabals nes uz krācēm. Abu zēnu kopīgās gaitas, viņu dzīves visdažādākos notikumus rakstnieks notēlojis tik saistoši, ar vieglu humoru, ka tie neizdzēšami paliek atmiņā.

CIRKS

Cirka izrāde “Alise Brīnumzemē” (starptautiskais nosaukums “Ah...Liz”)

Piedāvā: SIA “International Show Production”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Dace Pecolli, e-pasts: info@pecolli.lv, tel. nr.: 29470394

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: www.dreamingofwonderland.show

Vēsture mums rāda, ka cirks parasti apvieno dažādu valstu un dažādu tautību māksliniekus. Iluzionisti Dace un Enriko Pecolli nes Latvijas vārdu pasaulē. Viņu jaunākās izrādes tapšanā piedalījušies izcili Latvijas mākslinieki, t. sk., oriģinālus tērpus radījusi Elita Patmalniece, izrādes veidošanā iesaistījusies deju grupas “Buras” horeogrāfe Dace Jonele, Latvijas Nacionāla teātra butafori un galdnieki, Dailes teātra kostīmu šuvēji un parūku meistari, skatuves apavu meistari no Rīgas apavu uzņēmuma “Elegants”. Arī visas skatuves dekorācijas un video materiāli radīti Latvijā, apvienojoties Latvijas talantīgākajiem māksliniekiem un sava amata meistariem.

Izrādē redzami piena dūmu paklāji un galvu reibinoši priekšnesumi, specefekti, 3D projekcijas un iluzionisma māksla, piemēram, Alises auguma izmēra pārvērtībās vai Cepurnieka trikos. Skatītāji dosies piedzīvojumos Maģiskajā dārzā un Karalienes pilī, vēros gaisa akrobātiskos šovus un citus “Alises Brīnumzemes” cienīgus brīnumus. Visu vizuālo videomākslas materiālu ir izstrādājuši iluzionisti Pecolli. Izrādes mērķis ir izcelt brīnišķīgo un mūžam aktuālo darbu “Alise Brīnumzemē”, kā arī nodemonstrēt, ka Latvijā ir iespējams radīt pasaulē pieprasītu cirka izrādi.

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Izglītojoša tiešsaistes nodarbība “Pieskāriens tēlniecībai”

Piedāvā: Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Silvija Ivanovska, e-pasts: silvija.ivanovska@inbox.lv, tel. nr.: 26742058

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Nodarbības ietvaros skolēni gūs priekšstatu par tēlniecības veidu – medaļu mākslu kā patstāvīgu mākslas vērtību. Skolēni iepazīsies ar Latvijas medaļu mākslas vēsturi, vēros māla

medaļas izgatavošanas procesu, iepazīs medaļu un monētu veidus Preiļu muzeja krājuma materiālos, izzinās medaļu stāstus, piemēram, mākslinieku J. Pīgožņa. un J. Strupuļa medaļas un tajās ietvertos vēstījumus. Tāpat skolēni uzzinās, kas ir medaļa, kolekcijas monēta, izpratīs, kā tās top, apgūs tādus jēdzienus kā plakete, averss, reverss, medaļas vai monētas modelis, iepazīs atbilstošus muzeja krājuma priekšmetus un medaļmākslinieka J. Strupuļa izstādes “Atskats” darbus.

Nodarbības otrajā daļā skolēni tiks mudināti izjust tēlnieka-medaļmākslinieka darbu un patstāvīgi veidot medaļas vai monētas plastisko modeli.

Nodarbība var notikt platformā “Zoom” vai “Google Meet” pēc vienošanās.

Mākslas nodarbība ar mākslinieci Līgu Spundi “Laikmetīgās mākslas vēstījums”

Piedāvā: Līga Spunde

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Līga Spunde, tel. nr.: 29980727

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://ligaspunde.com/>

Mākslas nodarbība “Laikmetīgās mākslas vēstījums” ir iespēja nepastarpināti veidot sarunu ar mākslinieci Līgu Spundi un runāt par to, ko nozīmē būt multimediju māksliniekam, kā tiek izvēlēti materiāli un tehnikas precīzai idejas attēlošanai, kā arī kā personīgu pieredzi un pārdzīvojumus interpretēt, pārtulkojot tos mākslas valodā. Kā piemērs tiks izmantota mākslinieces daiļrade.

Līga Spunde savus darbus bieži veido kā multimediju instalācijas, kurās personīgi stāsti cieši savīti ar rūpīgi konstruētu fikciju. Tajās interpretācijas un atpazīstamu tēlu izmantojums kalpo par personiskās pieredzes paplašinājumu, aizsniedzoties līdz vispārzināmām patiesībām. Visbiežāk darba saturs nosaka ieceres fizisko veidolu, tāpēc instalācijās izmantoti visdažādākie mediji un materiāli.

Līga Spunde 2020. gada trešajā ceturksnī nominēta vizuālās mākslas balvai “Purvīša balva 2021”.

KINO / AUDIOVIZUĀLĀ MĀKSLA

Skolēnu kinolektoriji tiešsaistē

Piedāvā: Kinoteātris “Splendid Palace”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Irina Pavļuka, e-pasts: irina.pavluca@riga.lv, tel. nr.: 67181145, 20612770

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://lv100.lv/jaunumi/splendid-palace-aicina-skolonus-uz-digitalo-kinolektoriju-ciklu-programma-latvijas-skolas-soma/>

Kinoteātris “Splendid Palace” ir izveidojis jaunu digitālu formātu iecienītajiem kino lektorijiem, kas sastāv no filmas un lekcijas. Kopā ar profesionālu kinematogrāfu komandu ir radīts virtuāli, izzinoši un vizuāli baudāms kino notikums. Mūsu lektori vēl nekad nav

uzrunājuši savu publiku no Lielās zāles balkona vai Versaļas zāles. Šī mazā “Dokumentālā saruna pirms filmas” būs kā aizraujošs un informatīvs ceļvedis, kas dažādu vecumu bērniem un jauniešiem palīdzēs iejusties gaidāmās filmas saturā un tēlos, atklājot arī filmas aizkulišu noslēpumus.

Tiek piedāvāti lektoriji vairākām skolēnu vecuma grupām:

1.–4. klašu skolēniem – virtuāla tikšanās ar iemīļotiem animācijas varoņiem. “Lupatiņi: Zekīte, Lakatiņš, Cimdiņš un Spilventiņš” un režisoru Edmundu Jansonu (studija “Atom Art”), kurš atklās, kā viņš šos neparastos animācijas varoņus izdomāja, kā izdevās nofilmēt dzīvu kaķi kopā ar animācijas varoņiem un daudzas citas aizraujošas nianšes.

4.–12. klašu skolēniem – filma “Mans mīļākais karš” (studija “Ego Media”). Dokumentālā animācijas filma ir neparasts kino žanrs. Lektorija viesi būs filmas “balsis” – dažāda vecuma bērni un režisore Ilze Burkovska-Jakobsena, kura šajā filmā stāsta par savu bērnību Padomju Savienībā.

8.–12. klašu skolēniem – filma “Kino un mēs” (studija “Fenixfilm”, kopražotājs “Deep Sea Studios”) un stāsts par Latvijas kino vēsturi - trīs klasisku filmu veidošanu kādreiz slavenajā Rīgas kinostudijā. Lektoriji – jaunais režisors Matīss Kaža un komiķis Jānis Skutelis, kurš ir viens no šīs filmas aktieriem.

NB! Filma “Benksijs. Noziedzīgās mākslas dzimšana” **nav iekļauta** programmas saturā!

MUZEJI UN ARHĪVI / ATMIŅU INSTITŪCIJAS

Ezerpīļu iepazīšana “Zoom” tiešsaistes muzejpedagoģiskajās programmās

Nodarbība “Lidojošo ezeru teikas: pasaka vai vēstures avots”

Piedāvā: Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Sanda Salmiņa, e-pasts: sanda.salmina@and.lv, tel. nr.: 26385346

Mērķauditorija: 6.–9. klase

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/ezerpilis-var-iepazit-divas-jaunas-tiesas-izpaziti-muzejpedagogiskas-nodarbibas/>

Nodarbība veltīta teikām par ezeriem, kuros atklātas ezerpilis, parādot teikas ne tikai kā interesantu folkloras žanru, bet arī kā vēstures avotu. Folklorā ir daudzslāņaina, bet bieži vien vērtēta kā mazāk uzticams vēstures avots, tomēr tieši lidojošo ezeru teikas savulaik iedvesmojušas arheologu Jāni Apalu veismīgiem senu dzīvesvietu meklējumiem ezeru dzelmē, kā rezultātā izpētīta un rekonstruēta Āraišu ezerpils.

Skolēni iepazīsies ar teiku dažādajiem sižetiem un uzzinās par tajās atrodamo informāciju. Iepazīnušies ar arheologa stāstu, skolēni, strādājot grupās, iepazīs atšķirīgus teiku tekstus, analizēs un mēģinās atpazīt norādes uz vēsturisku informāciju. Skolēniem piedāvātās teikas vēsta par 10 dažādiem ezeriem, kuros atrodamas ezermītņu paliekas. Šādi skolēni uzzinās arī citu ezermītņu nosaukumus un atrašanās vietas.

Nodarbības noslēgumā skolēni pārējiem klasesbiedriem prezentēs vienu no teikām un grupu darbā noskaidroto, kopīgi izvērtēs uzzināto.

Nodarbība “Āraišu ezerpils. Jautājumu tikpat, cik atbilžu”

Piedāvā: Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Sanda Salmiņa, e-pasts: sanda.salmina@and.lv, tel. nr.: 26385346

Mērķauditorija: 6.–9. klase

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/ezerpilis-var-iepazit-divas-jaunas-tiessaistes-muzejpedagogiskas-nodarbibas/>

Nodarbība ir iespēja virtuālā veidā uzzināt vairāk par dzelzs laikmeta cilvēku ikdienu ezerpilī (8./9.–10. gs.). Tā var papildināt vēstures, latviešu valodas, sociālo zinību un citu mācību priekšmetu apguvi.

Nodarbības vadmotīvs ir jautājums. Arheologa Jāņa Apala ievērojamie atklājumi sākās ar jautājuma uzdošanu “Vai iespējams, ka teikās par lidojošiem ezeriem slēpjas patiesība?” Tāpat arī skolēniem nodarbības sākumā jācenšas noformulēt atbildi uz jautājumu: “Ko es vēlos uzzināt šajā nodarbībā?” Nodarbības gaitā kopīgi tiek noskaidrotas atbildes uz vairākiem jautājumiem: Kā atklāja ezerpilis? Kur Latvijā tās atrodamas? Kas un kad tās apdzīvoja? Kāda bija ikdienas dzīve ezerpilī – ēkas, nodarbošanās, ēdiens, apģērbs? Ko nozīmē tādi vārdi kā vadzis, klons, sietava, kājauts un citi? Cik ilgi ezerpilis pastāvēja un kāpēc tās vairs netika apdzīvotas?

Nodarbības otrajā daļā skolēni savas zināšanas pārbauda, piedaloties viktorīnā platformā *kahoot.it*. Noslēgumā skolēni tiek aicināti uzdot savu jautājumu kādam no klasesbiedriem un novērtēt nodarbību un savu dalību tajā.

Pēc nodarbības norises skolotājam ir iespēja saņemt *kahoot.it* spēles rezultātus, kur detalizēti redzams katra skolēna sniegums.

Izzinoša nodarbība “Apavu stāsti”

Piedāvā: Biedrība “Pelēkais Vilks”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Kontaktinformācija: Vita Karule, e-pasts: pelekaisvilks@gmail.com, tel. nr.: 29289565

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Vai apavi – kurpes, zābaki, tupeles – var būt sava laika liecinieki? Vai tie var stāstīt stāstus par cilvēkiem, kam tie piederējuši, kas tos valkājuši un gājuši cauri laikiem un notikumiem? Ko gan tie ir piedzīvojuši, redzējuši, kur piedalījušies un ko izjutuši? Apavi vai cilvēki? Abi.

Šie būs stāsti par apaviem un viņu cilvēkiem, kas tos gatavojuši un valkājuši, un par laikiem, kuros tie ir lietoti, bijuši neatņemami, piederīgi, noderīgi, īpaši.

Nodarbība piedāvā iepazīt oriģinālus apavus no 19. gs. otrās puses, cariskās Krievijas laikiem, Pirmā un Otrā pasaules kara laika, Latvijas Brīvības cīņām, Brīvvalsts laika un pēckara perioda. Vīriešu, sieviešu, bērnu, amatnieku, kavalēristu, strādnieku, zemnieku, karavīru apavi, no kuriem būs iespēja izvēlēties, kuru apavu stāstu skolēni vēlas dzirdēt.

Skolēni pirms nodarbības tiks iepazīstināti ar visiem kolekcijas apaviem, un viņi paši varēs izvēlēties, kuru četru apavu stāstus vēlas dzirdēt. Tie ir emocionāli piepildīti stāsti, kas sniedz zināšanas un izpratni par Latvijas vēstures laikmetiem, kultūrvēsturi un vēsturisko mantojumu, rada patriotiskas jūtas un piederību savai valstij. Nodarbības vadītājs skolēnus iesaistīs sarunā, tā mudinot ikvienu klātesošo domāt līdzīgi, uzdot jautājumus un meklēt atbildes.

Nodarbības var notikt klātienē vai attālināti “Zoom” vai “MS Teams” platformā.

KLĀTIENES NORISES, KURAS ATCERĒTIES LĪDZ AR IEROBEŽOJUMU MAZINĀŠANU / ATCELŠANU

Kustību un objektu izrāde “Pareizā distance”

Pakalpojuma sniedzējs: Starptautiskā bērnu un jauniešu profesionālo teātru asociācija “ASSITEJ Latvia” un Dejas teātra kompānija “Zvaigžņu Aka”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Kontaktinformācija: Biruta Elīza Kirmuška, e-pasts: ekirmuska@gmail.com,
tel. nr.: 26213582

“Pareizā distance” ir izrāde kustībā, kuras idejas pamatā ir savstarpējo attiecību veidošana starp māti un bērnu. Ikvienas sabiedrības ceļš uz labāku nākotni ir veselīgas, stipras un izpratnē balstītas attiecības. It īpaši svarīgi ir domāt par to, kā veidot pareizo distanci ar saviem vecākiem, līdzcilvēkiem, bērniem. Nešaubīgi par šādām tēmām ir jārunā, bet citreiz, ko ir grūti pateikt vārdos – to var izdarīt caur kustību. Tādēļ izrādē tiek meklēts pareizais attālums vienam no otra un pie otra, izmantojot ķermeni, priekšmetus un mūziku.

Pēc izrādes ir iespējams veidot diskusiju brīvā formā ar projekta radošo komandu, kuras laikā tiktu apspriestas tādas tēmas kā emocionālā inteliģence, izpratnē balstītu attiecību veidošana, iepazīti praktiski rīki komunikācijas uzlabošanai, izmantojot radošus paņēmienus. Izrādi iespējams rādīt gan iekštelpās, gan ārā.

Garāžas izmēra ārtelpas izrāde bērniem “Pagalms atdzīvojas”

Pakalpojuma sniedzējs: Valmieras vasaras teātra festivāls

Norises laiks: Pēc pieprasījuma

Mērķauditorija: 1.–9. klase

Kontaktinformācija: Jānis Znotiņš, e-pasts: festivals@valmiera.lv, tel. nr.: 26589458

Katru nedēļu pie garāžas satiekas vienā pagalmā dzīvojoši draugi. Šoreiz tikšanās pārtaps nepieredzētā piedzīvojumā, jo pēkšņi atdzīvojas asfalts, uz kura draugi stāv, nobružātās garāžas durvis, saldējums un vēl daudzas citas lietas, kuras atrodas garāžā un pie tās. Draugi, sarunājoties ar lietām, uzzina, ko tās jūt, domā un kā tās savstarpēji sadzīvo vienā garāžā.

Ar objektu teātra palīdzību izrādes veidotāji rāda un aizraujošā veidā māca, kā ikdienišķajā atrast aizraujošo, rotaļāties un attīstīt iztēli. Bet pats galvenais, kā to darīt kopā. Caur smiekliem un muļķošanas aktieri izspēlē draudzības dažādās šķautnes un tās vērtību.

Iestudējums pirmizrādi piedzīvoja Valmieras vasaras teātra festivālā 2019. gadā. Izrāde ieguva balvu kategorijā “Gada izrāde bērniem” gada balvas teātrī “Spēlmaņu nakts 2019/2020” ietvaros.

BEZMAKSAS NORISES

Imanta Ziedoņa “Zaļā pasaka”

Piedāvā: Rīgas pilsētas pašvaldības Orķestris “Rīga”

Norises laiks: Neierobežoti

Kontaktinformācija: Baiba Tilhena, tel. nr.: 29255087

Mērķauditorija: 1.–4. klase, bet var būt saistoši arī vecākām klasēm

Plašāk: <https://www.lv100.lv/jaunumi/imanta-ziedona-zala-pasaka-un-orkestris-riga/>

Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=J8Uwk5kkBVc>

“Kādu nakti pilsētā ienāca mežs...”, sākas Imanta Ziedoņa “Zaļā pasaka” no cikla “Krāsainās pasakas”, kura gan bērniem, gan pieaugušajiem cilvēciņi un tēlaini stāsta un atgādina par dabas un svaiga, tīra gaisa nepieciešamo balansu, dzīvojot pilsētas kņadā, trokšņos un putekļos. Protams, tā ir arī kā gaidāmā pavasara vēstnese.

Orķestris “Rīga” piedāvā aizraujošu Imanta Ziedoņa “Zaļās pasakas” atskaņojuma interpretāciju, kas bez maksas ir pieejama video ierakstā. Tā muzikālo daļu un scenāriju veidojis Orķestra “Rīga” mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents Valdis Butāns, pasakai muzikālus tēlus piešķirušī latviešu komponisti: Selga Mence, Ēriks Ešenvalds, Platons Buravickis, Anitra Tumševica, Evija Vecumniece, Ieva Klingenbergā, Laura Gustovska un Juta Bērziņa. Pasakas stāstnieka lomā iejutīsies aktieris Enriko Avots. Pasaku ar tēlainu kustību papildinās mīms Pēteris Rimšs. Video ierakstā izmantotas Adriāna Toma Kulpes pasakas vizualizācijas.

Video ieraksta pirmizrāde notika Otrajās Lieldienās – 2021. gada 5. aprīlī Orķestra “Rīga” vietnēs “Facebook” (facebook.com/RIGAorchestra) un “YouTube” (youtube.com/rigaorchestra). Koncertieraksts “YouTube” kanālā ir pieejams neierobežotu laiku.

Videolekcijas par simbolismu Baltijas mākslā

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: Neierobežoti

Lekciju ieraksti: <http://www.lnmm.lv/lv/presei/jaunumi/3550-videolekcijas-par-simbolismu-baltijas-maksla>.

Latvijas Nacionālais mākslas muzejs piedāvā izstādes “Nepieradinātās dvēseles. Simbolisms Baltijas valstu mākslā” pavadošā lekciju cikla videoierakstus, kuros mākslas zinātnieki un citu nozaru pētnieki iepazīstina ar izstādē eksponētajiem mākslas darbiem.

Izstāde “Nepieradinātās dvēseles. Simbolisms Baltijas valstu mākslā” ir vērienīgs visu triju Baltijas valstu simtgades kopprojekts, kas ar ievērojamiem panākumiem izrādīts prestižajā Orsē muzejā Parīzē un pēc tam viesojies visu trīs Baltijas valstu galvaspilsētās.

Videolekcija “Valstiskuma ideja Latvijas paaudzēs”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Norises laiks: Neierobežoti

Lekcijas ieraksts: <https://www.facebook.com/868537003256955/videos/189391722796577>.

Laika gaitā Latvija piedzīvojusi vairākas pārmaiņas. Tā dibināta Pirmā pasaules kara nogalē, iznīcināta Otrajā pasaules karā un slepus pieminēta okupācijas gados, bet neatkarību atguvusi Trešajā atmodā. Politiskās pārmaiņas katrai nākamajai paaudzei likušas no jauna atbildēt uz jautājumu: “Kas man ir Latvija?” Kādas bijušas dažādo paaudžu attiecības ar Latvijas valstiskumu, uzzināsi, vērojot digitālo ekskursiju “Valstiskuma ideja Latvijas paaudzēs” izstādē “Latvijas gadsimts”. Ekskursiju vada Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pētnieks Arnis Strazdiņš un Valmieras muzeja vēsturnieks Dāvis Pumpuriņš.

Aicinām aplūkot un izziņāt arī citas Latvijas Nacionālā vēstures muzeja video lekcijas YouTube kanālā: <https://www.youtube.com/c/LNVMuzejs/videos>

Kontakti

E-pasts: skolas.soma@km.gov.lv

Aija Tūna,

Programmas “Latvijas skolas soma” vadītāja,

Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroja Izglītības un jauniešu projektu vadītāja

e-pasts: Aija.Tuna@km.gov.lv

www.lv100.lv/skolassoma

#LV100

#LatvijasSkolasSoma

#SkolasSoma
